

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 318/09-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. marca 2011 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť MUDr. A. O., V., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu, verejné prerokovanie vecí a prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie a na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s princípmi garantovanými v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, konaním a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TošNd 1/2007 zo 16. januára 2007, sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008 a sp. zn. 1 TdoVš 3/2008 z 10. augusta 2009 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo MUDr. A. O. na súdnu ochranu, na zákonného sudcu, na verejné prerokovanie vecí a prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

v spojení s princípmi právneho štátu garantovanými v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo Vš 3/2008 z 10. augusta 2009, sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008 a sp. zn. 1 TošNd 1/2007 zo 16. januára 2007 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. mája 2007 doručená a 2. mája 2008, 18. júna 2009 a 8. októbra 2009 doplnená sťažnosť MUDr. A. O. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia v záhlaví uvedených základných práv a slobôd garantovaných naším ústavným poriadkom postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 1 TošNd 1/2007 zo 16. januára 2007, sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008 a sp. zn. 1 TdoVš 3/2008 z 10. augusta 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“), ktorých vykonateľnosť navrhol odložiť a po prerokovaní návrhu žiadal napadnuté rozhodnutia zrušiť ako protiústavné.

2. Podstata námietok sťažovateľa spočívala v tom, že špeciálne trestné súdy

- v danej veci rozhodovali v extrémnom rozpore (arbitrárne) so zisteným skutkovým stavom, s princípom verejnosti, ústavnosti a spravodlivosti, s porušením práva na zákonného sudcu,

- porušovali princíp in dubio pro reo a in dubio mitius, ako aj princíp proporcionality, keď prostriedkami trestnej represie riešili typické občianskoprávne vzťahy (vydržanie v. ochrana vlastníckeho práva vindikačnou žalobou atď.), ktoré vznikli na základe validného práva (zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov), čo rešpektovali civilné súdy v celom rade rozhodnutí v podobných konaniach (rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 82/1998, sp. zn. 3 Cdo 96/2001 atď.),

- porušovali jeho právo na spravodlivé súdne konanie ako celok a na skončenie veci v primeranej dobe,

- porušovali princíp právnej istoty spočívajúci v predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, princíp ochrany oprávnenej dôvery občana v platné právo a princíp formálnej spravodlivosti (rovnosti),

- náležite sa nezaoberali občianskoprávnou stránkou prípadu v rámci posudzovania predbežných otázok, keď absolútne nerešpektovali civilnú judikatúru v obdobných veciach ako prameň páva v materiálnom zmysle bez toho, aby to nejakým spôsobom odôvodnili, a

- bez uvedených znalostí platného práva (občianskeho a trestného) ho uznali trestne zodpovedným za aprobovaný civilno-právny vzťah zrejme len preto, že jeho protivníkom bol štátny podnik a štátne represívne orgány.

3. S ohľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv, v záhlaví citované rozhodnutia najvyššieho súdu svojím nálezom zrušil, priznal mu finančné zadost'učinenie 30 000 € a náhradu trov konania v sume 248,70 €.

4. Ústavný súd uznesením z 21. októbra 2009 prijal sťažnosť na ďalšie konanie a do meritórneho rozhodnutia odložil vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008.

5. Ústavný súd vyzval účastníka konania, aby sa vyjadril k ústavnej sťažnosti. Najvyšší súd prostredníctvom jeho predsedu odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia dovolacieho senátu a navrhol sťažnosť sťažovateľa odmietnuť. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný súd so súhlasom účastníkov upustiť od ústneho pojednávania, ak od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Účastníci konania súhlas poskytnú, a preto bolo od ústneho pojednávania upustené.

6. Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal na ďalšie konanie uznesením z 21. októbra 2009 I. senát ústavného súdu v zložení Milan Ľalík (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Peter Brňák (sudca). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2011 účinného od 1. marca 2011 I. senát ústavného súdu rozhoduje v tomto zložení: Peter Brňák (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Milan Ľalík (sudca). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

7. V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že posudzovaná vec bola pôvodne pridelená do senátu II. ÚS, a to sudcovi spravodajcovi Sergejovi Kohutovi, ktorý listom zo 17. septembra 2007 s poukazom na § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde oznámil predsedníčke ústavného súdu dôvody svojho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v konaní o predmetnej veci. Následne senát III. ÚS, ktorý bol podľa rozvrhu práce ústavného súdu na roku 2007 príslušný na rozhodnutie, uznesením č. k. III. ÚS 278/07-5 z 11. októbra 2007 vylúčil sudcu Sergeja Kohuta z výkonu sudcovskej funkcie v predmetnom konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 882/07. Vec bola následne pridelená sudcovi spravodajcovi Milanovi Ľalíkovi, členovi senátu I. ÚS, ktorý na neverejnom zasadnutí senátu I. ÚS 23. februára 2011 predniesol návrh na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv, zrušenie uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008 a sp. zn. 1 TdoVš 3/2008 z 10. augusta 2009, na zaplatenie sťažovateľovi finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania a vo zvyšku navrhol sťažnosti nevyhovieť. Predseda senátu I. ÚS Peter Brňák vzniesol na ďalšom neverejnom zasadnutí senátu konanom 9. marca 2011 protinávrh v znení, ako je uvedené vo výroku.

II.

8. Ústavný súd z obsahu sťažnosti, jej doplnení a priložených príloh zistil, že:

- Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný súd“), pracovisko Banská Bystrica, z 2. júna 2006 sp. zn. BB-4 Tš 1/2005 bol obžalovaný sťažovateľ uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom

základe, že v dňoch 23. októbra 1996 a 27. novembra 1996 na Notárskom úrade vo V. pred notárom JUDr. F. O. v úmysle získať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území K., zapísaným na LV č. ... (v súčasnosti po prečíslovaní na LV č. ...) v celosti uskutočnil v zmysle § 63 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov vyhlásenie o nadobudnutí vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním predstierajúc oprávnenú držbu predmetných nehnuteľností od údajného nadobudnutia v roku 1951 na základe darovacej zmluvy od svojich starých rodičov G. O. a M. O., rod. M., ktorí mali predmetné nehnuteľnosti nadobudnúť v roku 1919 kúpou od pôvodných vlastníkov a následne získať vlastníctvo vydržaním, čo sa nezakladalo na pravde. Tieto nepravdivé vyhlásenia urobil sťažovateľ pred notárom JUDr. F. O., a tak boli osvedčené notárskymi zápisnicami č. ..., na základe ktorých bol zapísaný do katastra nehnuteľností vedeného na vtedajšom Okresnom úrade v S., ako vlastník týchto nehnuteľností, v už uvedenom podiele, pričom hodnota ním takto nadobudnutého podielu predstavovala sumu 75 020 285 Sk, o ktorú poškodil Slovenskú republiku, zastúpenú podnikom L., š. p., B., a ďalších podielových spoluvlastníkov takto prevedených nehnuteľností. Špeciálny súd za to uložil sťažovateľovi podľa § 250 ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého bol obvinený podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona zaradený do I. nápravno výchovnej skupiny. Podľa § 229 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) v znení účinnom do 1. januára 2006 boli poškodené strany odkázané s nárokom na náhradu škody na konanie vo veciach občianskoprávných.

- Proti prvostupňovému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Po jeho podaní sťažovateľ namietal zaujatosť vec posudzujúceho odvolacieho senátu pre jeho nezákonné zloženie, ako aj preto, že jeho (odvolacieho senátu, pozn.) predseda JUDr. J. M. rozhodoval v jeho inej veci v rámci správneho súdnictva. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 TošNd 1/2007 zo 16. januára 2007 rozhodol tak, že sudcovia odvolacieho senátu JUDr. J. M., JUDr. J. M. a JUDr. I. M. nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Toš 41/2006.

- Následne bolo odvolanie sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008 podľa § 256 Trestného poriadku ako nedôvodné

zamietnuté. Odvolací súd podvodné konanie sťažovateľa videl v tom, že aj keď nedisponoval žiadnou listinou preukazujúcou jeho vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, urobil nepravdivé vyhlásenie pred notárom, na základe čoho si dal vlastníctvo osvedčiť a potom zapísať v katastri nehnuteľností a následne sa správal ako vlastník uvedených nehnuteľností.

- Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré opieral o dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a), e) a i) Trestného poriadku a v podstatnom namietal, že (i) vo veci konal a rozhodol na odvolacom súde senát, resp. členovia senátu, ktorí mali byť z vykonávania úkonov daného trestného konania vylúčení pre ich zaujatosť (JUDr. J. M.) alebo pre ich závislosť na previerke Národného bezpečnostného úradu, (ii) neboli bez pochybností preukázané všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, lebo nedošlo k žiadnemu obohateniu, ako predpokladá ustanovenie § 250 Trestného zákona, pretože bol v postavení oprávneného držiteľa podľa ustanovenia § 2 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov a vlastnícke právo by nadobudol až po uplynutí desiatich rokov za predpokladu, že by svoje vlastnícke právo k nim neuplatnil iný subjekt, k čomu reálne došlo v inom civilnom konaní, (iii) nebola naplnená subjektívna stránka trestného činu, lebo v čase spáchania skutku bol presvedčený o svojom vecnom práve k dotknutým nehnuteľnostiam, ktoré usporiadal dovolenými právnymi prostriedkami, a (iv) že prostriedkami trestného práva boli riešené otázky, ktoré sú typické pre civilno-právne vzťahy, keď sa v konečnom dôsledku trestno-právna represia a mocenské postavenie štátu zneužíva proti fyzickej osobe s cieľom zastrašiť ju a iné subjekty od využívania inštitútu osvedčenia vlastníckeho práva najmä voči majetku, ktorý po konfiškácii zostal ešte vo vlastníctve štátnych organizácií.

- Dovolanie sťažovateľa bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo Vš 3/2008 z 10. augusta 2009 podľa ustanovenia § 382 písm. c) Trestného poriadku pre neprípustnosť odmietnuté. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), e) a i) Trestného poriadku objektívne zistený nebol,

pretože „obvinený v dovolaní vychádzal len z iných skutkových záverov a z iného hodnotenia dôkazov“ než nižšie súdy, čo však neopodstatňuje jeho prípustnosť.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. O zjavnej neopodstatnenosti (v rámci predbežného prejednávania veci), resp. o nezistení označených porušení ústavy a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), po prijatí veci na ďalšie konanie, možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nedošlo k porušeniu toho základného práva alebo slobody podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

11. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie označených článkov ústavy, základných práv zaručených ústavou, ako aj práva zaručeného dohovorom napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu, najmä z dôvodov uvedených v bode 2.

12. Ústavný súd preto pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľa preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti v naznačenom smere, predovšetkým možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorého sťažovateľ v petite svojej sťažnosti namietal.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a k čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 248/08). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

15. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd následne posúdil, či účinky

výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s napadnutými rozhodnutiami sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru.

16. Najvyšší súd v namietanom uznesení sp. zn. 1 TošNd 1/2007 zo 16. januára 2007, ktorým nevyhlásil z vykonávania úkonov trestného konania trestnú vec posudzujúci odvolací senát (pozri bod 8), v podstatnom uviedol, že sťažovateľ námietku odôvodnil, „...že na Najvyššom súde... v rámci trestno-právneho kolégia pôsobí deväť senátov, z ktorých len tri senáty boli predsedom najvyššieho súdu poverené, aby konali a rozhodovali výlučne vo veciach týkajúcich sa špeciálneho súdu... Taktiež namietli okolnosť, že JUDr. J. M. v inej veci obžalovaného už rozhodoval v rámci správneho súdnictva, čím u obžalovaného vznikli pochybnosti o nezaujatosti predsedu senátu Najvyššieho súdu... Namietaní sudcovia sa k vzneseným námietkam zaujatosti zhodne písomne vyjadrili ... že ich pomer k prejednávanej veci i osobám, ktorých sa odvolacie konanie dotýka je čisto úradný a nemajú žiaden zo vzťahov predpokladaný v ustanovení § 31 Tr. por... Senát najvyššieho súdu preskúmal dôvody námietky zaujatosti obžalovaného..., ako aj doterajší priebeh konania vo veci a zistil, že táto nie je dôvodná... Podľa vyjadrenia všetkých členov senátu, vrátane jeho predsedu, s vyššie uvedenými osobami nemajú žiaden pomer, ktorý by mohol vzbudiť pochybnosti o ich nezaujatosti... predseda Najvyššieho súdu... neurčil Rozvrh práce Najvyššieho súdu... na rok 2006 svojvoľne, ale tento určil opatrením podľa § 52 ods. 4 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa čl. 24 ods. 2 písm. e/ Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu ... z 11. mája. 1993 a po prerokovaní so sudcami a Sudcovskou radou Najvyššieho súdu..., na základe návrhov predsedov kolégií Najvyššieho súdu... Skutočnosť, že konanie a rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa špeciálneho súdu, prináleží podľa citovaného Rozvrhu práce iba trom senátom najvyššieho súdu, je daná ustanovením § 11 ods. 3 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého na špeciálny súd možno prideliť len sudcu, ktorý dovŕšil vek 35 rokov a podľa vyjadrenia NBÚ podľa osobitného zákona je oprávnený oboznamovať sa s utajovanými, skutočnosťami stupňa utajenia Prísne tajné. Tieto podmienky platia aj na sudcu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku... Nakoľko ostatní sudcovia trestného kolégia, nemajú... požadovanú podmienku, nemôže byť náhodným výberom, určený ktorýkoľvek senát trestného kolégia na

rozhodovanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu špeciálneho súdu... Nakoľko v danej veci neboli zistené žiadne skutočnosti nasvedčujúce zaujatosti uvedených sudcov, nevynímajúc ani okolnosť, že vo veci už rozhodoval predseda senátu v minulosti v správnom konaní, ktorá taktiež nezakladá dôvod pre jeho vylúčenie, považoval senát najvyššieho súdu rozhodujúc o námietke zaujatosti túto za nedôvodnú, a preto rozhodol, tak, vo výroku tohto uznesenia.“

17. V namietanom uznesení sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté, najvyšší súd v podstatnom uviedol:

«Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku... z 02. júna 2006... bol obžalovaný... uznaný za vinného z trestného činu podvodu... na tom skutkovom základe, že v dňoch 23. októbra 1996 a 27. novembra 1996 na Notárskom úrade vo V. pred notárom JUDr. F. O. v úmysle získať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území K... uskutočnil v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o Notárskom poriadku vyhlásenie o nadobudnutí vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním, predstierajúc oprávnenú držbu predmetných nehnuteľností od údajného nadobudnutia v roku 1951 na základe darovacej zmluvy od svojich starých rodičov ..., ktorí mali predmetné nehnuteľnosti nadobudnúť v roku 1919 kúpou od pôvodných vlastníkov a následne získať vlastníctvo vydržaním, čo sa nezakladalo na pravde, tieto nepravdivé vyhlásenia urobil MUDr. A. O. pred notárom JUDr. F. O., a tak boli tieto vyhlásenia osvedčené notárskymi zápisnicami č. ..., na základe ktorých bol zapísaný do katastra nehnuteľností, vedenom na vtedajšom Okresnom úrade v S. ako vlastník týchto nehnuteľností, vo vyššie uvedenom podiele, pričom hodnota ním takto nadobudnutého podielu predstavovala sumu 75 020 285 Sk, o ktorú poškodil Slovenskú republiku... a ďalších podielových spoluvlastníkov... Za to mu bol uložený... trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov... boli poškodené strany... odkázaní s nárokom na náhradu škody na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal... odvolanie obžalovaný ... uviedol, že sa necíti byť vinný. Je presvedčený, že v jeho prípade nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Vo vzťahu k objektívnej stránke skutkovej podstaty trestného činu podvodu jedným z obligátor-

ných znakov je obohatenie sa páchatel'a alebo iného na škodu cudzieho majetku... V tomto zmysle, v jeho prípade nedošlo k obohateniu sa. Ďalej zdôraznil, že podľa § 2 ods. 2, ods. 3 zák. č. 293/1992 Zb. mal byť po dobu desať rokov odo dňa zápisu do katastra nehnuteľností vedený vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam len v postavení oprávneného držiteľa a nie vlastníka nehnuteľností. K sporným pozemkom nenadobudol vlastnícke právo ani de iure ani de facto a preto z jeho strany nedošlo k žiadnemu obohateniu sa... Ďalší dôvod, pre ktorý podľa obžalovaného nebola naplnená objektívna stránka žalovaného trestného činu je ten, že nebolo preukázané, že by uviedol svojim konaním niekoho do omylu... V čase spáchania skutku bol presvedčený o jeho vecnom práve k dotknutým nehnuteľnostiam... aj v súčasnosti sa cíti byť vlastníkom nehnuteľností, pričom vychádza z konkrétnych skutočností, napr. z prejavu vôle starých rodičov, z listín v maďarčine a nemčine preukazujúcich jeho vlastníctvo, preto nemohol mať úmysel v tejto súvislosti uviesť kohokoľvek do omylu a spôsobiť mu škodu... navrhol, aby Najvyšší súd... zrušil napadnutý rozsudok... a... rozhodol tak, že ho... spod obžaloby v celom rozsahu oslobodí. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd... vrátil súdu prvého stupňa...

Na základe podaného odvolania odvolací súd... preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného... nie je dôvodné... odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v smere a v rozsahu potrebnom pre náležité objasnenie skutkového stavu veci, všetky dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom, súd ich dôsledne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, riadiac sa pri tom ustanovením § 2 ods. 5, ods. 6 Tr. por. a na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne ustálil skutkový stav, vinu obžalovaného MUDr. O. a jeho konanie aj správne právne kvalifikoval... prvostupňový súd v dôvodoch rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia je zrejmé ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného... a tiež, akými právnymi úvahami sa súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti v otázke viny ako trestný čin podvodu... a v otázke trestu, ktorý obžalovanému uložil. S dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil.

Aj keď obžalovaný... v priebehu celého konania svoju vinu popieral... jeho vinu mal v plnom rozsahu na základe výsledkov vykonaného dokazovania za preukázanú aj odvolací súd a nemohol tak akceptovať odvolacie námietky obžalovaného. Obžalovaný... vo svojej výpovedi ohľadne nadobudnutia jeho vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam uvádzal fakty, ktoré nebolo možné verifikovať okrem jeho tvrdení inými dôkazmi, resp. uvádzal skutočnosti, ktoré ďalším dokazovaním boli vyvrátené.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že obžalovaný svoje vlastnícke právo k pozemkom odvodzoval od prejavu vôle jeho starých rodičov, ktorí ho mali ustanoviť za výhradného dediča, resp. mali ho určiť za univerzálneho vlastníka na základe darovacej zmluvy, ktorá bola začiatkom 50-tych rokov spísaná formou zápisnice pred notárom v B. Takéto tvrdenie obžalovaného samozrejme starí rodičia už potvrdiť nemôžu, pretože dávno nežijú, ale nepotvrdili ich ani najbližší príbuzní obžalovaného.

Svedkyňa... sestra obžalovaného vypovedala, že žiadnu darovaciu zmluvu nevidela. Teta..., ktorú uvedená svedkyňa na starosť doopatrovala a ktorá mala dokumenty preukazujúce vlastníctvo obžalovaného k pozemkom ukrývať, taktiež nikdy pred ňou nehovorila, že brat A. (obžalovaný) bude, alebo bol obdarovaný od starých rodičov spornými pozemkami. To, že obžalovaný mal byť obdarovaný sa dozvedela len od neho. Vyslovila aj domnienku, že keby boli dedili, boli by isto dedili všetky tri deti a nie len obžalovaný. Tiež brat obžalovaného... vo výpovedi uviedol, že teta..., disponujúca dokumentami preukazujúcimi vlastníctvo obžalovaného k pozemkom, nikdy pred ním nespomínala žiadny majetok, ktorý by mal brat získať darovaním.

Tvrdenie obžalovaného v tomto smere teda ostalo osihotené, nepotvrdené žiadnym iným hodnoverným dôkazom. Napokon obžalovaný hodnovernosť tohto faktu sám spochybnil, keď uviedol, že obsah zmluvy nepoznal, pretože jej nerozumel.

Vlastnícke právo k pozemkom ďalej obžalovaný odvodzoval od existencie listinných materiálov, ktoré boli v jazyku maďarskom a nemeckom a ktoré mal získať po smrti tety... Existencia týchto dokumentov zostala počas celého konania zahalená okolnosťami, ktoré spochybňujú či vôbec takéto dokumenty existovali a ak, áno či skutočne preukazovali vlastníctvo obžalovaného k sporným pozemkom.

Z dokazovania vyplýva, že dokumenty mala ukrývať teta... Táto však o nich nehovorila ani s osobou, ktorá ju opatrovala až do smrti... Obžalovaný vypovedal, že presný

obsah materiálov nepoznal, ani im nerozumel, lebo boli v maďarčine a v nemčine. Sám o preklad týchto materiálov záujem nemal (čo je viac ako čudné, keďže mali preukazovať jeho vlastníctvo k viac ako 75 miliónovému majetku), pretože preklad materiálov mal zabezpečovať JUDr. P.

Tvrdenie obžalovaného, že materiály študoval a ich preklad zabezpečoval JUDr. P. P., na základe čoho mu vysvetlil, že je vlastníkom nehnuteľnosti po starom otcovi, ktorý ich odkúpil od obchodníkov s drevom, tento svedok jednoznačne poprel. Svedok JUDr. P. totiž vypovedal, že obžalovaný sa radil s ním všeobecne ohľadne nejakých pozemkov, a v tejto súvislosti mu predložil listiny, ktoré boli v jazyku maďarskom a nemeckom. Právny rozbor týchto dokumentov nerobil, lebo maďarský jazyk ovláda len v podobe „kuchynskej reči“ a nemecký jazyk neovláda. Len od obžalovaného sa mal dozvedieť, že na základe týchto listín mali jeho predkovia nadobudnúť určité nehnuteľnosti.

Svedok JUDr. F. O., ktorý ako ďalšia osoba mal prísť do styku s predmetnými listinami vypovedal, že obžalovaný mu ich predložil v súvislosti s vydaním osvedčenia o vyhlásení obžalovaného o tom, že je vlastníkom sporných pozemkov. Listiny boli v maďarskom a nemeckom jazyku. Obžalovaný nemal ich úradný preklad, preto ich pri spisovaní notárskych zápisníc ani nepoužil. Nevedel, či išlo o darovacie listiny, alebo o kúpne zmluvy. Predmetnými listinami sa vôbec nezaoberal, pretože dostatočne tieto jazyky neovláda. V čase vyhotovovania notárskych zápisníc nemal dôvod neveriť vyhláseniu obžalovaného, že je vlastníkom predmetných pozemkov. Jeho povinnosťou ani nebolo preverovať, či vyhlásenie účastníka konania pri osvedčovaní vyhlásenia je pravdivé.

V čase, keď Notárska komora žiadala od notára JUDr. O. predmetné listiny, aby preskúmala ich obsah a na základe toho i postup notára pri vydávaní osvedčujúcich notárskych zápisníc, obžalovaný uviedol, že listiny boli odcudzené z auta jeho brata. Túto skutočnosť potvrdil svedok Ing. V. O., ktorý uviedol, že listiny mu boli odcudzené z jeho auta v čase, keď sa zúčastnil rokovania. Záмок na aute porušený nebol, nezistil ani iné známky vlámania sa do auta, polícii krádež nenahlásil, ani iným spôsobom sa nesnažil zistiť kto listiny z jeho auta mohol odcudziť. Tieto okolnosti ohľadne straty listín sú nepochopiteľné, pretože ak skutočne preukazovali vlastníctvo obžalovaného k sporným pozemkom, boli by spôsobilé ho zbaviť akejkoľvek viny a podozrenia z podvodného konania.

Je preto zarážajúce, že listiny preukazujúce vlastníctvo k majetku v hodnote viac ako 75 miliónov obžalovaný dal tak ľahkovážne z ruky, neurobil si z nich kópiu, jeho tvrdenie, že ich mal uložené nepretržite u JUDr. P. tento svedok vyvrátil.

Obhajobné tvrdenie obžalovaného, že jeho starý otec bol horárom u K., spravoval ich lesy a tak sa dostal k ľuďom ktorí vlastnili sporné pozemky a tieto od nich odkúpil, aby na nich mohol hospodáriť, bolo vyvrátené výpoveďou svedka E. V. - starostu obce K. Tento svedok vypovedal, že rodina O. v katastrálnom území K. nikdy nevlastnila ani nemala v držbe žiadne nehnuteľnosti. Predložil súdu o tom aj listinné dôkazy, ktoré sú súčasťou spisu a ktoré boli podkladom i pre dokazovanie v civilnom konaní o žalobe na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Okresný súd v S. rozsudkom z 11. apríla 2006, sp. zn. 2 C 99/2004 vyslovil, že sporné nehnuteľnosti sú vlastníctvom štátu. Štát tieto nehnuteľnosti nadobudol na základe konfiškácie, pričom konfiškačná listina je súčasťou spisu. Doklady preukazujú vlastníctvo štátu a pôvodných vlastníkov, medzi ktorými však meno O. nefiguruje.

Obžalovaný... teda už v čase, keď požiadal notára o spísanie notárskych zápisníc osvedčujúcich jeho vyhlásenie, na základe ktorých bol následne v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti vedel, že jeho vyhlásenie nie je pravdivé. Jeho starý otec ... nikdy nebol vlastníkom sporných pozemkov a preto ich obžalovanému ani darovať nemohol. Existencia darovacej listiny nebola hodnoverným spôsobom (okrem tvrdenia obžalovaného) preukázaná. O tom, že takáto listina neexistovala svedčí aj fakt, že keby ju obžalovaný skutočne vlastnil, nemusel by žiadať notára o vydanie osvedčenia o jeho vyhlásení o nadobudnutí vlastníctva k nehnuteľnostiam, ale rovno na základe takejto darovacej listiny by požiadal o zápis do katastra nehnuteľností a nemusel by odkupovať pozemok od svedka E. H., ak by ho už bol získal darovaním.

Znalec z odboru geodézie a kartografie... v znaleckom posudku identifikoval sporné parcely v katastrálnom území K. a ustálil, že pôvodné pozemnoknižné parcely boli v roku 1860 zapísané na pôvodnú vlastníčku J. P. Následne došlo k podielovému deleniu vlastníctva pozemkov. Vo veci vypočutí svedkovia - poškodení súdu predložili listiny na základe, ktorých sa stali vlastníckymi pozemkov a z ktorých vychádzal aj súd v rámci konania o žalobe na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a rozhodol, že

vlastníkom pozemkov nie je obžalovaný... Úmyselné podvodné konanie obžalovaného aj podľa odvolacieho súdu spočívalo vtom, že obžalovaný napriek tomu, že vedel, že nie je vlastníkom sporných pozemkov, nedisponoval žiadnou darovacou listinou ani inými dokumentmi, ktoré by jeho vlastníctvo preukazovali, urobil nepravdivé vyhlásenie pred notárom, ktoré si formou notárskej zápisnice nechal osvedčiť. Využil situáciu, že notár nebol povinný preskúmať pravdivosť takéhoto vyhlásenia. V tejto súvislosti možno podotknúť, že aj notár... pri vydávaní osvedčenia nepostupoval striktnie podľa zákona, ale táto okolnosť nemôže obžalovaného zbaviť trestnej zodpovednosti. Obžalovaný... v podvodnom úmyselnom konaní pokračoval, keď osvedčenia vyhlásení o vlastníctve k pozemkom, o ktorých vedel, že sú nepravdivé, predložil katastru nehnuteľností s tým, aby bol zapísaný ako vlastník pozemkov.

Obhajobné tvrdenie obžalovaného, že sa de facto ani de iure nestal vlastníkom pozemkov a teda sa ani neobohatil taktiež neobstoja.

Obžalovaný sa na základe zápisu do katastra nehnuteľností, vedenom na Okresnom úrade v S. začal aj správať ako vlastník pozemkov. Založil nové pozemkové spoločenstvo vlastníkov lesov, sám vypracoval zoznam vlastníkov ním vytvoreného spoločenstva, pričom v ňom uvedení vlastníci o ničom nevedeli (svedkovia... a pod.), vyhotovil písomnosti o tom, že sa konala ustanovujúca schôdza nového spoločenstva, sám sa nominoval do funkcie predsedu a sám vypracoval i návrh na zaregistrovanie spoločenstva. Svedok M. D. - predseda S., pozemkové spoločenstvo K. vypovedal, že až v dôsledku podanej žaloby OS vo S. rozhodol, že obžalovaný založil pozemkové spoločenstvo neoprávnene. Obžalovaný tiež vystupujúc ako vlastník pozemkov tieto v roku 1997 prenajal firme, ktorá začala s ťažbou dreva, čomu bolo zabránené až políciou a predbežným opatrením súdu, ktorým bolo obžalovanému zakázané disponovať s týmito nehnuteľnosťami. Obžalovaný tiež so svedkom, A. H. založili spoločnosť..., ktorého činnosťou malo byť hospodárenie s lesmi. Pozemky, ktoré obžalovaný podvodným konaním získal do vlastníctva mali byť nepeňažným vkladom do tejto spoločnosti. Všetky tieto skutočnosti preukazujú listinné dôkazy, ktoré sú súčasťou spisu.

Výška škody, ktorú obžalovaný svojim konaním spôsobil, bola znaleckým dokazovaním vyčíslená na sumu 75 020 285 Sk.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom aj pri úvahách o voľbe druhu a výmery trestu. S prihliadnutím na vysoký stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného, ale najmä na výšku spôsobenej škody (vyše 75 miliónov korún)... uloženie iného druhu trestu ako trestu nepodmienečného neprichádzalo do úvahy.

Pri výmere trestu súd dôkladne zvážil i poľahčujúce okolnosti, ktorými boli vek obžalovaného a skutočnosť, že doposiaľ viedol riadny život, do rozporu so zákonom sa nedostal, preto trest uložený v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby považoval aj odvolací súd za primeraný a zákonný.

Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom prvostupňového súdu, že na zabezpečenie nápravy a prevýchovy obžalovaného bude postačujúce, aby uložený trest vykonal v najmiernejšej nápravnovúchovej skupine... Zákonu zodpovedá i výrok o náhrade škody, ktorým boli poškodení... s nárokom na náhradu škody odkázaní na konanie o veciach občianskoprávných... So zreteľom na uvedené Najvyšší súd... nezistil dôvod pre zmenu prvostupňového rozsudku v žiadnom smere, vo všetkých jeho výrokoch ho považuje správny za zákonný, a preto... odvolanie obžalovaného... ako nedôvodné zamietol.»

18. V namietanom uznesení sp. zn. 1 TdoVš 3/2008 z 10. augusta 2009, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté, najvyšší súd po uvedení celého priebehu trestného konania vedeného proti sťažovateľovi v podstatnom uviedol:

„Obvinený (v dovolaní, pozn.) uvádzal, že vo veci konal a rozhodol na odvolacom súde senát, resp. členovia senátu, ktorí mali byť z vykonávania úkonov daného trestného konania vylúčení. Argumentoval tým, že pokiaľ v roku 1996, kedy odvolanie došlo na Najvyšší súd... bolo na tomto súde v trestnom kolégiu deväť senátov, vec mala byť pridelená náhodným výberom spomedzi všetkých týchto senátov a nie len spomedzi troch senátov, ktoré boli bez opory v zákone určené výlučne len na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu, čím bolo podľa neho porušené jeho právo na zákonného sudcu.

Ďalej namietal, že predseda odvolacieho senátu JUDr. J. M. mal byť vylúčený z prejednávania tejto trestnej veci aj preto, že v minulosti v rámci správneho súdnictva rozhodoval vo veci vedenej na Najvyššom súde... pod sp. zn. 7 Sž 158/2002, v ktorej bol on ako žalobca účastníkom konania. Poukázal v tej súvislosti na prípad, v ktorom

Ústavný súd... z tých istých dôvodov vylúčil z konania a rozhodovania tohto súdu svojho sudcu, ktorý v minulosti ako sudca Najvyššieho súdu... prejednával ním spomínanú právnu vec, sp. zn. 7 SŽ 158/2002. Má preto dôvodné pochybnosti o nezáujatosti predsedu odvolacieho senátu, ktorý rozhodoval v predmetnej trestnej veci.

Namietal tiež, že počas nahliadnutia do súdneho spisu na Najvyššom súde... v januári 2006 v predmetnej veci... mu vedúca trestnej kancelárie odmietla vydať potvrdenie o prevzatí a pridelení veci senátu 4 Toš za účelom zistenia, či predmetná vec bola pridelená tomuto senátu náhodným výberom... Obvinený namietal, že má pochybnosti o nezáujatosti a nestrannosti sudcov rozhodujúcich o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu aj preto, lebo sa museli podrobiť previerke Národného bezpečnostného úradu... Ako ďalší dôvod dovolania obvinený uvádzal nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. Uviedol, že neboli bez pochybnosti preukázané všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu. Mal na mysli ako objektívnu stránku, tak aj subjektívnu stránku. V prvom rade namietal, že nedošlo k žiadnemu obohateniu... Poukázal na to, že je síce pravdou, že na jednej strane podľa listov vlastníctva vystupoval v pozícii vlastníka sporných nehnuteľností, na druhej strane v časti B listu vlastníctva by malo byť vyznačené v poznámke postavenie oprávneného držiteľa podľa ustanovenia § 2 ods. 3 zák. č. 293/1992 Zb. a na výpise listu vlastníctva by mal byť vyznačený kód právneho vzťahu 1, t. j. oprávnená držba. On však nemôže niesť zodpovednosť za to, že pochybenia urobili štátne orgány. Je však toho názoru, že napriek týmto chybám sa dostal iba do postavenia oprávneného držiteľa, t. j. nenadobudol vlastnícke právo k sporným pozemkom, a teda nedošlo z jeho strany k obohateniu. Vlastnícke právo by nadobudol až po uplynutí desiatich rokov formou vydržania, za predpokladu, že by svoje vlastnícke právo k ním neuplatnil iný subjekt, k čomu reálne došlo. Podotkol, že trestný čin podvodu je dokonaný až obohatením páchatel'a... Ako ďalší dôvod nenaplnenia objektívnej stránky žalovaného trestného činu uvádzal, že nebolo preukázané, že by svojim konaním uviedol kohokoľvek do omylu... Argumentoval tým, že ak bol v čase spáchania skutku presvedčený o jeho vecnom práve k dotknutým nehnuteľnostiam, nemohol v žiadnom prípade predstierať okolnosti, ktoré by neboli v súlade so skutočným stavom veci, resp. nemohol mať taký úmysel. Chýba preto, podľa neho, aj subjektívna stránka trestného činu podvodu. Uviedol, že v čase spáchania skutku sa cítil a aj v

súčasnosti sa cíti vlastníkom sporných pozemkov, o čom prebieha aj občianskoprávny spor o určenie vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom, preto nemohol mať akýkoľvek úmysel uviesť kohokoľvek v tejto súvislosti do omylu, resp. spôsobiť komukoľvek škodu. Poukazoval pritom na dôkazy vo veci vykonané, ktoré to majú preukazovať, najmä svedecké výpovede týkajúce sa prejavu vôle jeho starých rodičov a existenciou listín preukazujúcich vlastnícke právo ich rodiny k dotknutým pozemkom... ponechal na zváženie dovolacieho súdu, či vzhľadom na výšku údajne ním spôsobenej škody a výšku minimálnej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve bola daná právomoc Špeciálneho súdu predmetnú trestnú vec prejednávať... i otázky, či prostriedkami trestného práva mali byť riešené otázky, ktoré sú typické pre civilno-právne vzťahy, keď sa v konečnom dôsledku trestnoprávna represia a mocenské postavenie štátu zneužíva proti fyzickej osobe v rozpore s článkom 47 ods. 3 Ústavy... Preto obvinený navrhol, aby dovolací súd... vyslovil porušenie zákona z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. e) a písm. i) Tr. por. a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie, ako aj rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku z 2. júna 2006... zrušil. Navrhoval tiež odloženie výkonu napadnutého rozhodnutia až do rozhodnutia o dovolaní.

Najvyšší súd... zistil, že dovolanie je prípustné... bolo podané oprávnenou osobou... zároveň zistil, že podané dovolania musí odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. ... Podľa § 371 písm. i) Tr. por. dovolanie je možné podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd..., ako dovolací súd, sa zaoberal aj tým, či je splnená podmienka § 371 ods. 3 Tr. por. pre podanie dovolania, keďže podľa § 371 ods. 3 Tr. por. dôvody dovolania podľa odseku 1 písm. a) až písm. g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom a zisťuje, že námietky, ktoré by mali podľa obvineného opodstatňovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) a písm. e) Tr. por., vznášal už v odvolacom konaní.

Trestný poriadok pripúšťa ako dovolací dôvod pod písmenom a) ods. 1 § 371 Tr. por. len ten, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd.

Podľa § 15a Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, ktoré nadobudlo účinnosť od 1. septembra 2004, upravujúce právomoc Špeciálneho súdu, bola v zmysle ods. 2 písm. d) tohto ustanovenia, v nadväznosti na § 1 písm. b) vládneho nariadenia č. 525/2004 Z. z. z 22. septembra 2004, ktorým sa ustanovovala výška minimálnej mzdy na čas spadajúci do obdobia, kedy obžaloba došla na Špeciálny súd (1. júla 2005), daná právomoc tohto súdu na prerokovanie predmetnej veci vzhľadom na výšku škody obsiahnutú v skutkovej vete obžaloby.

V predmetnom prípade rozhodoval Špeciálny súd zriadený na základe vtedy platného zákona o Špeciálnom súde a aj na odvolacom súde rozhodoval príslušný odvolací senát zriadený v súlade s príslušnými ustanoveniami vtedy platného zákona o Špeciálnom súde a zákona o sudcoch č. 385/2000 Z. z., konkrétne jeho § 11 ods. 3 v tom čase platného a účinného, podľa ktorého na Špeciálny súd bolo možné prideliť len sudcu, ktorý dovŕšil vek 35 rokov a podľa vyjadrenia Národného bezpečnostného úradu podľa osobitného zákona bol oprávnený oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami...

Rozvrh práce najvyššieho súdu, ako právny akt nižšej právnej sily, preto nesmel byť v rozpore s týmto zákonným ustanovením. Či samotný zákon o zriadení Špeciálneho súdu, resp. niektoré jeho ustanovenia alebo nadväzná ustanovenia zákona o sudcoch a prísediacich alebo ďalšie na to nadväzujúce ustanovenia zákona o súdoch č. 757/2004 Z. z., či Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z. z., sú v súlade s Ústavou..., nebolo v kompetencii prvostupňového súdu ani Najvyššieho súdu ... ako odvolacieho súdu, ale ani ako dovolacieho súdu, rozhodovať, lebo také rozhodnutie prislúchalo Ústavnému súdu... len na základe dodržania postupov o konaní pred Ústavným súdom...

Napokon aj z Nálezu Ústavného súdu PL. ÚS 17/08 je zrejmé, že právoplatné, ale nevykonané rozsudky Špeciálneho súdu vydané v trestnom konaní do dňa straty účinnosti zákona č. 458/2003 Z. z. o zriadení Špeciálneho súdu nie sú dotknuté dôvodom na obnovu konania podľa ustanovení Trestného poriadku v zmysle § 41b zák. č. 38/1993 Z. z.

Keďže na základe platného a účinného zákona v čase, keď odvolanie obvineného bolo doručené na rozhodnutie Najvyššiemu súdu... (vec došla 17. októbra 2006) podmienky pre rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Špeciálneho súdu spĺňali

len sudcovia zaradení v senátoch 1 Toš až 3 Toš, preto ani ustanovenie § 51 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch nemohlo byť porušené, keď predmetná vec bola náhodným výberom podľa rozvrhu práce pomocou technických a programových prostriedkov pridelená jednému z týchto troch senátov a nie aj spomedzi ostatných, ktoré však neboli zložené výlučne z iných sudcov, ale ich členmi boli i sudcovia zaradení v senátoch 1 Toš až 3 Toš. Pokiaľ obvinený uvádza pre toto obdobie deväť senátov trestného kolégia, uvádza medzi nimi i tie, ktoré rozhodovali o mimoriadnych opravných prostriedkoch a neprichádzali do úvahy pre pridelenie veci náhodným výberom o podanom odvolaní.

Námietka obvineného, že vedúca trestnej kancelárie mu nevydala potvrdenie, že vec, sp. zn. 2 Toš 41/2006 bola pridelená senátu 4 Toš, nemôže byť relevantná z pohľadu zákonného pridelenia veci, keď malo ísť len o následný administratívny akt. Navyše treba poznamenať, že zo spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by vec mala byť pridelená nejakému inému senátu. Senát 4 Toš ani nebol zriadený a pokiaľ ide o dátum nahliadania do spisu obhajcom obvineného, zrejme omylom bol uvedený v dovolaní rok 2006, lebo v spisovom materiáli je záznam, že sa tak stalo 9. januára 2007.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. preto nie je daný.

Pokiaľ obvinený opiera dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. o námietku zaujatosti predsedu senátu odvolacieho súdu JUDr. J. M. o skutočnosť, že rozhodoval v správnom konaní o jeho žalobe proti rozhodnutiu administratívneho orgánu, je táto námietka neopodstatnená. Zo žiadneho ustanovenia Trestného poriadku, predovšetkým jeho § 31, nevyplýva, že by z vykonávania úkonov trestného konania bol vylúčený sudca, ktorý v minulosti rozhodoval v inej veci, tobôž nie trestnej, toho istého obvineného. Takýto výklad, aký predostrel obvinený, by viedol k nežiaducemu záveru, nad rámec zákonných ustanovení o vylúčení orgánov činných v trestnom konaní. V podstate by nedovoľoval sudcovi rozhodovať v ďalšej trestnej veci toho istého obvineného, ak už raz rozhodol aj v inej trestnej veci toho istého obvineného, pokiaľ by mal byť vylúčený už aj preto, že v inom kolégiu o úplne odlišnej veci iného charakteru, nesúvisiacej s predmetnou trestnou vecou, čo je v rozpore so zmyslom zákona v príslušných ustanoveniach týkajúcich sa vylúčenia sudcov. Argumentácia obvineného príkladom vylúčenia sudcu Ústavného súdu... nie je priliehavá, lebo ten je v inej pozícii, keď má rozhodnúť o základných ústavných právach tej istej osoby. To, že v správnom kolégiu Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky rozhodol senát, v ktorom bol členom aj JUDr. J. M. ináč, než iný senát tohto súdu na základe opravného prostriedku, samo osebe nie je dôvodom pre vylúčenie sudcu z konania v trestnej veci, pokiaľ by sa nezistil osobný pomer sudcu k predmetnej trestnej veci alebo k obvinenému, či ďalším osobám predpokladaným v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. Žiadne také skutočnosti z podaného dovolania ani zo spisového materiálu nevyplývajú.

Nie je preto daný ani dovolací dôvod podľa § 37j ods. 1 písm. e) Tr. por.

K poslednému dovolaciemu dôvodu obsiahnutému v dovolaní podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. treba uviesť, že navonok sa zdá, akoby išlo len o právnu argumentáciu, prečo nemôže byť žalovaný skutok posúdený ako trestný čin podvodu. V skutočnosti však predmetom dokazovania bola aj objektívna aj subjektívna stránka tohto trestného činu a oboje musia byť a aj sú obsiahnuté v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa.

Obvinený v dovolaní vychádza z iných skutkových záverov a z iného hodnotenia dôkazov. Aj v dovolaní dôkazy predostiera tak, že tieto nepreukazujú ani objektívnu ani subjektívnu stránku predmetného trestného činu. Tým sa ale obchádza posledná veta § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nie je preto daný ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako sa uvádza vo výroku tohto uznesenia. “

19. Ústavný súd v súvislosti s napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované

so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

20. Požiadavka ústavne konformného odôvodnenia sa vzťahuje na každý výrok súdneho rozhodnutia, teda aj na všetky napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu. Predmetné (sťažnosťou napadnuté) rozhodnutia obsahujú podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 346/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. spravodlivé súdne konanie) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

21. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

22. Ústavný súd sa z obsahu napadnutých rozhodnutí presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne

realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu nevykazujú znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

23. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto vo výroku tohto nálezu vyslovil, že tieto práva napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu neboli porušené.

24. Pokiaľ sťažovateľ v súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TošNd 1/2007 zo 16. januára 2007 namietal tiež porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, sťažnosť ani v tejto časti neobstojí, pretože právne závery najvyššieho súdu uvedené tak v rámci tohto uznesenia (pozri bod 16), ale tiež v dovolacom rozhodnutí (pozri bod 18) sú ústavne udržateľné. Navyše, tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho základného práva na zákonného sudcu sa v okolnostiach posudzovaného prípadu stretávajú a nachádzajú spoločného menovateľa v ústavou požadovanej kvalite súdnej ochrany, ktorú zastrešuje práve čl. 46 ods. 1 ústavy formulujúci základné právo na súdnu ochranu. Inými slovami, pre rozhodnutie ústavného súdu o predloženej sťažnosti postačovalo vysporiadať sa s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu. Ak by totiž ústavný súd dospel k záveru o porušení tohto práva z dôvodov tvrdených sťažovateľom, potom by bola založená právomoc ústavného súdu konštatovať aj prípadné porušenie základného práva na zákonného sudcu. Tie isté závery viedli ústavný súd aj k nevyhoveniu sťažnosti v časti týkajúcej sa porušenia základného práva na verejné

prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, o to viac ak ich sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátom, nijako bližšie neodôvodnil.

25. Sťažovateľ tiež namietal prietahy v súdnom konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré sa v medziach podanej sťažnosti (predovšetkým jej doplnenia z 2. júna 2009) týkali (iba) priebehu dovolacieho konania. V tomto ohľade sťažovateľ predložil aj opakovanú sťažnosť na prietahy v konaní z 30. marca 2009 (doručenú najvyššiemu súdu 30. marca 2009) a odpoveď na ňu č. Spr 333/2009 z 5. mája 2009. Zo samotného priebehu dovolacieho konania je zrejmé, že trestný spis v rámci dovolacieho konania bol najvyššiemu súdu doručený (na rozhodnutie o dovolaní, pozn.) 7. augusta 2008, pričom najvyšší (dovolací) súd rozhodol 10. augusta 2009, teda konanie na dovolacom súde trvalo viac ako 1 rok. Ústavný súd zoberal na zreteľ, že v rámci odpovede najvyššieho (dovolacieho) súdu jeho podpredsedníčka „*vyvodila príslušné opatrenia*“, ktoré vzhľadom na termín ostatného rozhodnutia najvyššieho súdu možno považovať za účinný prostriedok nápravy. Iné prietahy iných súdov (prvostupňového, resp. odvolacieho) v trestnej veci sťažovateľa z obsahu sťažnosti ani (viackrát meneného) petitu nevyplývajú a sťažovateľ ani nepredložil dôkazy o tom, žeby v priebehu prvostupňového resp. odvolacieho konania podal kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v súdnom konaní. Preto aj v tejto časti ústavný súd vyslovil, že k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nedošlo.

26. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie základných práv a princípov garantovaných v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 49 ústavy, avšak vo výlučnej spojitosti s porušením už uvedených práv (čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru). Vychádzajúc z už citovaných právnych záverov o tom, že porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru ústavný súd nezistil, nezostáva iné ako bez ďalšieho konštatovať, že z dôvodu nezistenia porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru nemohlo dôjsť ani k porušeniu k ním sťažovateľom naviazaných práv a princípov uvedených v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 49 ústavy. Preto aj v tejto časti ústavný súd vyslovil, že k porušeniu označených práv ani princípov nedošlo.

27. Keďže ústavný súd vo výroku vyslovil, že k porušeniu bližšie označených práv nedošlo, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (návrhu na zrušenie napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu, priznanie finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov právneho zastúpenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

28. Ústavný súd v neposlednom rade v súvislosti s odložením vykonateľnosti uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 41/2006 z 24. apríla 2008, a to uznesením č. k. I. ÚS 318/09-39 z 21. októbra 2009 pripomína, že toto dočasné opatrenie zaniká právoplatnosťou tohto nálezu (§ 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

29. Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Milan L'alík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2011